

*Langlopende Handelsovereenkomst,
op 22 augustus 1967 te Warschau ondertekend,
tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk
België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds,
en de Volksrepubliek Polen, anderzijds*

BRIEF VAN DE MINISTER
VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

's-Gravenhage, 22 februari 1968.

**Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 4 maart 1968.**

**De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke
goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onder-
worpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste
dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde
Minister van Suriname onderscheidenlijk de Nederlandse
Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 3 april
1968.**

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hierbij de tekst en de verlating in het Nederlands van de op 22 augustus 1967 te Warschau ondertekende Langlopende Handelsovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Volksrepubliek Polen, anderzijds, met Protocollen en bijlagen (*Trb.* 1967, 1959) ¹⁾ over te leggen.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de overeenkomst voor het gehele Koninkrijk gelden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, hogergenoemde stukken op 4 maart 1968 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigd Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Toelichtende nota

A. Algemeen

Tussen de Beneluxlanden en Polen werd op 14 november 1963 de Langlopende Handelsovereenkomst (*Trb.* 1964, 2) gesloten voor de periode 1 januari 1963 – 31 december 1965. In deze Overeenkomst was o.a. voorzien in de contingentering van de gehele invoer in de Benelux van Poolse produkten, met uitzondering van de in de E.E.G. geregementeerde landbouwprodukten, waarvan de invoer op grond van E.E.G.-bepalingen autonoom was geliberaliseerd.

Het streven naar verbeterde betrekkingen met de Oost-europese landen leidde er onder meer toe dat tijdens de looptijd van deze Overeenkomst een aantal Westelijke landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen, overgingen tot een niet onbelangrijke invoerliberalisatie van Oosteuropese goederen. Onze E.E.G.-partners Frankrijk en de Duitse Bondsrepubliek volgden in 1966. Hoewel de Beneluxlanden reeds in een vroeger stadium hadden overwogen wijzigingen aan te brengen in het te voeren handelspolitieke beleid, heeft het geruime tijd geduurd alvorens zij het hierover onderling eens konden worden. Ondanks de wil de Poolse Volksrepubliek met betrekking tot haar wensen van vergaande invoerliberalisatie in de Benelux tegemoet te komen, diende immers rekening te worden gehouden met het feit dat in dit land de handel in staatshanden is, waardoor reciprociteit in de vorm van een invoerliberalisatie in Polen van goederen, afkomstig van de Beneluxlanden, niet kon worden verlangd. Daarnaast diende rekening te worden gehouden met het gevaar van marktverstoring, daar als gevolg van hun behoefte aan Westelijke valuta de Oosteuropese landen er licht toe neigen het creëren van deviezenvoorraden te doen prevaleren boven het berekenen van naar Westelijke maatstaven economisch verantwoorde exportprijzen.

Invoerliberalisatie van Poolse goederen kan door de Benelux-landen dan ook alleen worden toegestaan indien hiertegenover bevredigende mogelijkheden voor invoer in Polen worden verkregen en waarborgen tegen eventuele marktverstoring van Poolse zijde worden geschapen. De onderhavige Overeenkomst beoogt niet in de laatste plaats in voldoende mate hierin te voorzien.

De duur van het onderling overleg tussen de Benelux-landen heeft ertoe geleid dat na beëindiging van de Langlopende Handelsovereenkomst per 31 december 1965 niet onmiddellijk kon worden voorzien in een nieuwe overeenkomst; zowel van Benelux- als van Poolse zijde heeft het handelsverkeer in 1966 in feite plaatsgevonden op gelijke wijze als in 1965.

In de nieuwe Overeenkomst zijn een aantal algemene bepalingen opgenomen met betrekking tot de handel tussen de Beneluxlanden en de Poolse Volksrepubliek, terwijl in de beide Protocollen de onderscheidene bepalingen zijn vervat ten aanzien van het regime, dat zal gelden voor de goederen welke zijn vermeld in de bij de desbetreffende Protocollen behorende bijlagen.

Het voornaamste nieuwe element is de, volgens Protocol I door de Beneluxlanden toegestane, invoer uit Polen van diverse produkten zonder kwantitatieve beperkingen; deze produkten zijn vermeld in de bij dit Protocol behorende lijst, welke naar schatting 70 pct. van de Benelux-invoer van Poolse goederen omvat.

Protocol II heeft betrekking op die goederen ten aanzien waarvan wederzijdse invoercontingenten zijn vastgesteld. Voor zover in verband met het gewijzigde invoerregime een vergelijking nog mogelijk is, kan worden gesteld, dat de resterende contingenten voor invoer in de Beneluxlanden zijn gehandhaafd met hier en daar een geringe verhoging. Mede met het oog op de geschatte stijging van de Beneluxinvoer als gevolg van de vrije invoerlijst is het totaalvolume van de contingenten voor invoer in Polen verhoogd met ca. 20 pct.

Voor een indruk van de omvang van de handel met Polen volgt hieronder een overzicht van de statistische in- en uitvoer van de Beneluxlanden in de laatste jaren.

X mln. glds.

	Nederland		B.L.E.U.		Benelux	
	Inv.	Uitv.	Inv.	Uitv.	Inv.	Uitv.
1963	50.0	32.9	40.7	28.8	90.7	61.7
1964	49.7	36.9	45.6	51.3	95.3	88.2
1965	54.8	46.9	48.4	49.7	103.2	96.6
1966	62.6	48.4	53.9	54.1	116.5	102.5

De Regeringen van Suriname en van de Nederlandse Antillen stellen medegedeling van de Overeenkomst voor hun respectieve landen op prijs.

B. Toelichting op afzonderlijke bepalingen van de Handelsovereenkomst

Voor zover naar de mening van de ondergetekenden de bepalingen afzonderlijk toelichting behoeven diene het volgende:

De in *artikel III* vervatte bepaling inzake een harmonische tenuitvoerlegging van de Overeenkomst kan met name met betrekking tot de Benelux-uitvoer van voordeel zijn. Op deze bepaling kunnen de Beneluxlanden in voorkomende gevallen een beroep doen bepaalde contingenten voor invoer van Beneluxprodukten beter te benutten.

Volgens *artikel IV* zullen de Overeenkomstsluitende Partijen binnen het kader van hun invoerpolitiek en naarmate de situatie het toelaat de Overeenkomst op liberale wijze uitvoeren. Hierdoor wordt, nu invoerliberalisatie in Polen van goederen uit de Beneluxlanden niet mogelijk is, o.m. de mogelijkheid geopend, dat de uitvoer van produkten van de Beneluxlanden in Polen uitgaat boven de overeengekomen contingenten.

Ingevolge *artikel V* zal de invoer ten behoeve van wederuitvoer in principe niet ten laste van de contingenten gebracht worden, onder voorwaarde dat de oorsprong van de desbetreffende produkten niet verandert. Dit artikel is op verzoek van Polen opgenomen, aangezien men een dergelijke bepaling van groot belang acht ter stimulering van de transitiehandel.

Eveneens op verzoek van Polen is *artikel VI* opgenomen betreffende een non-discriminatoire behandeling van loonverdelingstransacties. Indien deze transacties worden toegestaan, zullen in principe de contingenten niet worden belast voor de daarop betrekking hebbende in- en uitvoer.

In *artikel VIII* wordt verwezen naar de op 3 maart 1959 te Warschau tussen de Beneluxlanden en Polen gesloten Betalingsovereenkomst (*Trb.* 1959, 44). Ingevolge deze Overeenkomst zal het betalingsverkeer plaatsvinden in de valuta behorend tot de convertibele guldens, resp. Belgische frankzone.

In *artikel X* is in afwijking van de vorige overeenkomst voorzien in een regelmatig bijeenkomen van een gemengde commissie. Met deze bepaling is beoogd het handelsverkeer tussen de Beneluxlanden en Polen te stimuleren en meer onderling begrip te kweken voor de problemen waarvoor de betrokken landen zich in het kader van het handelsverkeer gesteld zien. Voor de in het laatste lid van dit artikel bedoelde bevoegdheid moge worden verwezen naar de toelichting op Protocol I.

Artikel XI voorziet in de mogelijkheid van onderhandelingen over de herziening van de Overeenkomst tijdens de looptijd daarvan; leiden deze onderhandelingen niet tot een positief resultaat binnen twaalf maanden nadat één van de overeenkomstsluitende partijen van de wens tot herziening aan de andere partij heeft kennis gegeven, dan vervalt de overeenkomst. Deze bepaling kan van nut zijn, indien de Beneluxlanden als gevolg van eventuele internationale afspraken, b.v. in E.E.G.-verband, tot herziening van bepaalde handelspolitieke verplichtingen zouden moeten overgaan.

Volgens *artikel XIV* is de geldigheidsduur van de overeenkomst drie jaar. Van Poolse zijde had men te kennen gegeven een meerjarige handelsovereenkomst met een looptijd van vier jaar, derhalve tot eind 1970, te prefereren, hetgeen in verband met E.E.G.-afspraken voor de Beneluxlanden niet mogelijk was. Ten einde aan de Poolse wens zoveel mogelijk tegemoet te komen, is bepaald, dat de geldigheidsduur na 31 december 1969 alsnog met een jaar zal worden verlengd, tenzij drie maanden vóór afloop van de geldigheidsduur de overeenkomst door één van de overeenkomstsluitende partijen wordt opgezegd.

C. Toelichting op Protocol I, gehecht aan de Langlopende Handelsovereenkomst tussen de Benelux Economische Unie, enerzijds, en de Poolse Volksrepubliek, anderzijds

Volgens *paragraaf 1* wordt de invoer in de Benelux-landen van de Poolse produkten, die in de bijlage bij dit protocol (lijst P 1) zijn opgenomen, zonder kwantitatieve beperkingen toegestaan.

De Beneluxlanden hebben zich in *paragraaf 2* het recht voorbehouden eenzijdig wijzigingen in deze lijst aan de brengen, indien zij dit noodzakelijk achten. Aanleiding tot wijziging zou bij voorbeeld kunnen zijn marktverstoring in de Beneluxlanden als gevolg van te lage prijzen van de betrokken Poolse produkten. Van zodanige wijzigingen zal van de zijde van de Beneluxlanden mededeling moeten worden gedaan aan de bevoegde Poolse autoriteiten. In dit kader is aan de gemengde commissie de verplichting opgelegd, om, indien Polen dit wenst, onmiddellijk de alsdan ontstane situatie te bespreken. Zoals uit de samenhang tussen de paragrafen 2 en 3 blijkt, heeft de commissie in dit geval de bevoegdheid aan de overeenkomstsluitende partijen een oplossing voor die situatie voor te stellen waaromtrent de beslissing bij de partijen blijft berusten.

De Poolse Volksrepubliek heeft zich volgens *paragraaf 3* het recht voorbehouden, indien de besprekingen in de gemengde commissie niet tot een bevredigende oplossing leiden, eenzijdig overeenkomstige en gelijkwaardige wijzigingen aan te brengen in de contingenten voor invoer uit de Beneluxlanden, die zijn opgenomen in de bij Protocol II behorende lijst B.

D. Toelichting op Protocol II, gehecht aan de Langlopende Handelsovereenkomst tussen de Benelux Economische Unie, enerzijds, en de Poolse Volksrepubliek, anderzijds

Naar de mening van ondergetekenden behoeven slechts de volgende bepalingen afzonderlijk te worden toegelicht. In *paragraaf 1* is vastgelegd, dat, hoewel de overeenkomst een looptijd heeft van drie jaar, de wederzijdse contingenten voor één jaar gelden met dien verstande, dat zij opnieuw voor een volgende jaarperiode geldig zijn, indien zij niet twee maanden vóór de afloop van de geldigheidsduur door één der overeenkomstsluitende partijen zijn opgezegd. Hierdoor is het mogelijk voor het tweede en derde jaar wijzigingen in de contingentenlijsten aan te brengen, indien de noodzaak zich daartoe mocht voordoen.

Volgens de *paragrafen 2 en 3* zullen de competente autoriteiten over en weer in- en uitvoervergunningen afgeven ten ten minste ter hoogte van de overeengekomen contingenten.

In dit verband wordt opgemerkt, dat in een briefwisseling is overeengekomen, dat de goederen, waarop Protocol II betrekking heeft, tegen normale commerciële voorwaarden, die geen prijsbederf veroorzaken, zullen worden geleverd en, indien zich hieromtrent moeilijkheden mochten voordoen, de overeenkomstsluitende partijen adequate maatregelen zullen nemen en overleg zullen plegen ten einde de ontstane moeilijkheden uit de weg te ruimen.

Eveneens in een briefwisseling is vastgelegd, dat Nederland in 1967 de invoer van Poolse kolen zal toestaan voor een hoeveelheid van minimum 175 000 ton. Dat dit artikel niet is opgenomen in de contingentenlijst vindt zijn oorzaak in de overweging, dat bij een eventuele stilzwijgende verlenging van de contingentenlijsten een dergelijk contingent automatisch daaronder zou vallen, hetgeen, gezien de kolenpositie, ongewenst kan zijn. Voorts heeft hierbij een rol gespeeld de overweging, dat de Beneluxlanden bij invoer van kolen nog geen gemeenschappelijke politiek voeren.

De Minister van Economische Zaken a.i.,
DE JONG.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.